

## ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor.  $\frac{1}{2}$ , an  
9 cor.  $\frac{1}{4}$  4-50 fil.

© ©

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane  
 $\frac{1}{2}$ , an 12 cor.  $\frac{1}{4}$ , an  
6 coroane.

# Unirea

## INSERTIUNI.

Un șir garmond:  
odată 14 fil., a doua  
oară 12 fil., a treia  
oară 10 fil.

© ©

Tot ce privește foaia  
să se adreseze la: Re-  
dacțiunea și admini-  
strațiunea „Unirii”  
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

## Declarațiile ministrului Jankovich.

Vorbirea ministrului instrucției Jankovich Béla, rostită cu ocazia desbaterii bugetului cultelor, este remarcabilă din toate punctele de vedere. Tonul conciliant, principiile unui nou guvernament la ministerul instrucției, recunoașterea îndreptăririi culturii popoarelor nemaghiare la existență, admiterea limbii și literaturii naționalităților în școlile statului, sunt tot atâtea momente, cari merită toată a noastră luare aminte. Sunt principii nouă aceste, constatări neobicinuite, declarații, cari au rămas vorbe pe vremuri. Acum însă s'au spus toate mai precis, mai convingător, cu un aparat oficial mai solemn. Iar după publicarea celor două ordinațiuni mai nouă ale ministrului actual de culte nu ne îndoim, că ceea ce a zis în dietă, în toată conștiința responsabilității sale, le va și introduce în viață. Sunt puține deocamdată cece se promet, dar chiar aceasta denotă o schimbare de front, un pas modest spre o politică reală, corespunzătoare adevăratelor interese ale țării.

Di ministru a zis, că se va îngriji, ca pe viitor să nu mai susțină păretele despărțitor între școala elementară de stat și cea confesională. Din acest punct de vedere a emis ordinațiunea cunoscută, ca instrucția religiei în școli să se facă în limba maternă a copiilor, în viitor va admite, ca în școlile elementare de stat să învețe copii a scrie și ceti și în limba lor maternă.

Privitor la școlile medii ministrul Jankovich a zis următoarele: »Când accentuez instrucția și răspândirea limbii maghiare în școlile medii, nu pot să nu fac amintire, că țin de dorit, ba necesar și indispensabil, ca în școlile medii să se propună și lim-

bile naționalităților, deoparte pe seama acelora, cari mărturisesc limbile acestea de limba lor maternă, de alta pe seama celor, cari sunt maghiari, pentru că numai astfel vom fi capabili să aplicăm în provincie și în administrație astfel de puteri, cari înțeleg limba poporului.

Istoria ne este un viu exemplu în privința aceasta. În trecut strămoșii noștri asemenea au făcut. Au vorbit prin diferitele ținuturi limba naționalităților, cu ajutorul aceleia, s'au înțeles cu poporul și de mulțori chiar și între sine. Au cultivat și literar aceste limbi, ceea ce a îndemnat atât naționalitățile, cât și pe maghiari a le veni într'ajutor și a lua parte la toate luptele și nevoile lor (aplause).

Ministrul declară, că acest punct de vedere al său îl va aplica în școli deodată cu reforma instrucției școlilor medii, pe care o va prezenta dietei încă în toamna anului acesta.

»E necesar, a zis ministru, ca să se introducă în școlile medii instrucția acestor limbi (a naționalităților). Voi avea ocazie a face aceasta deodată cu reforma școlilor medii, când le voi introduce eventual în locul limbii maghiare suplinitoare a limbii grecești.« Tot în felul acesta s'a declarat di ministru și privitor la instrucția în preparandiile de stat.

Publicul românesc va lua de bună seamă cu adâncă satisfacție la cunoștință aceste declarații ale ministrului. Să sperăm, ca prin ele se marchează noaua politică, ce s'a inaugurat în ministerul de culte, de a vindeca ranele trecutului și a da atenția cuvenită limbii și culturii tuturor neamurilor de pe acest pământ. Noi românii mai avem și satisfacția, că la opera aceasta de emancipare a neamurilor nemaghiare din Ungaria se vă releva la vreme și rolul de frunte ce l'am avut.

**Pactul cu românii și politica externă.** Di Disescu fost membru al guvernelor Maiorescu și Take Ionescu a scris în „Le Temps” din Paris, un articol privitor la România și Austro-Ungaria. În acest articol, se spune între altele:

— Intre România și Austro-Ungaria a fost înțelegere (entente), dar alianță în sensul adevărat al cuvântului n'a fost niciodată. România, în interval de 35 ani a fost sub influența triplei-alianțe, dar în urma evenimentelor din urmă, înțelegerea cu Austro-Ungaria și-a pierdut caracterul intim, ce-l avea până atunci. Semioficialele celor două țări vorbesc, ce e drept, despre înțelegerea politică, ce s'ar fi stabilit între celea două țări, dar aceasta nu e exact. Înstrăinarea, ce a avut loc între București și Viena se reduce la faptul, că Austria și Ungaria au renunțat a da soluție îndestulitoare chestiunii românilor din Ungaria. Probabil, s'ar putea afirma, că afacerea este o chestie pur internă a Ungariei. Noi însă nu suntem aplicați a recunoaște un astfel de punct de vedere și în acest răspuns noi am văzut un refus. Înainte de asta cu doi ani, în August 1912 am scris o epistolă contelui Berchtold, în care am protestat împotriva denumirii unui episcop gr. cat. maghiar pe teritoriul unei dieceze românești și tot atunci l'am anunțat cum s'ar putea stabili o prietenie sinceră între Austro-Ungaria și România. Dar sfatul meu n'a fost luat în considerare.

Al doilea motiv este ținuta ostilă a Austro-Ungariei față de România. Singur Austro-Ungaria a urmat în Balcani o politică izolată, cu gândul să alimenteze în Bulgaria speranța, că își va putea recăștiga teritoarele pierdute. Austro-Ungaria a urmat aceasta politică nu numai împotriva triplei-înțelegeri, ci chiar și împotriva Germaniei și a Italiei. Ce e drept, Cartea roșie e redactată foarte dibaciu, dar din documente reiasă adevărul, că Austro-Ungaria a spriginit aspirațiile bulgărești. În decursul tratativelor din București, a ieșit la iveală în mod foarte clar ținuta dușmănoasă a Austro-Ungariei față de România. Intenția guvernului din Viena e evidentă, ca să întărească Bulgaria împotriva României și României împotriva Serbiei; făcând zizanie între Serbia și Bulgaria, și ațintindu-o pe aceasta din urmă împotriva Serbiei și a Greciei. În Viena, se crede, că din aceasta încercătură generală vor putea trage folos, dar o astfel de politică nu poate duce în nici un caz la o bună înțelegere cu România.

## Alegerea deputaților dietali.

(Continuare și fine).

Despre decurgerea întregii alegeri se ia proces verbal. În procesul verbal este a se aminti:

- a) numele cercului electoral;
- b) ziua alegerii și ora începerii procedurii de alegere;
- c) ora când au fost înaintate, primite, sau eventual respinse candidările, cu motivarea respingerii și numele candidaților;
- d) numele bărbaților de încredere, aplicați din partea recomandatorilor, ori numiți în mod provizor din partea prezidenților, și numele increzuților speciali;
- e) repășirea eventuală a candidatului, ori a candidaților, și ca prezidentul când a luat-o la cunoștință, apoi ora când s'a dispus sistarea votării;
- f) după cercuri de votare timpul începerii și a terminării votării (eventual a continuării ei, ori a votării nouă) și rezultatul votării, apoi motivul eventualei amânări, zădărniciiri, ori întreruperi a votării;
- g) numărul alegătorilor trecuți în listele celor refuzați;
- h) în caz de votare secretă numărul voturilor decretate de nevalabile;
- i) numărul voturilor, cari n'au fost bătute în seamă;
- k) rezultatul alegerii și termenul publicării rezultatului;
- l) evenimentele mai însemnate, ivite sub decursul alegerii, hotărârile aduse din partea prezidentului de alegere și a prezidenților de votare, și dispozițiile lor luate în interesul ordinii.

În procesul verbal nu are loc nici protestul nici orice la observație.

Procesul verbal îl subscrie prezidentul și notarul.

Procesul verbal despre alegere se compune în limba oficială a statului și în trei exemplare originale. Persoanele datoare să le facă au să compună ulterior în original exemplarele, cari eventual ar lipsi. La fiecare exemplar se alătură un exemplar din actele intrate delă comisiunile de votare.

Un exemplar din procesul verbal de alegere, cu anexele sale, se predă numai decât deputatului ales, ori i-se trimite pe lângă revers de primire. Celelalte două exemplare se trimit fără amânare comitetului central, care apoi depune un exemplar în arhiva municipiului (orașului cu magistrat regulat), iar al doilea îl trimite ministrului de interne.

Recomandările originale de candidare și în caz de votare secretă și biletele de votare și plicurile se alătură la exemplarul depus în arhiva municipiului (orașului cu magistrat regulat). După verificarea definitivă a deputatului, biletele de votare și plicurile pot fi nimicite.

Pentru deputatul ales, procesul verbal de alegere formează credenționalul.

De pe actele amintite (proces verbale, liste rubricate de votare, registre, recomandări, declarații de repășire) și anume, de pe exemplarul depus în arhiva municipiului (orașului cu magistrat regulat) trebuie să se dea copii, întregi, ori parțiale, orișicui, pentru taxa care are să fie plătită înainte, iar de pe exemplariul păstrat la ministerul de interne se pot da copii.

(Sfârșit).

## Vasele pentru conservarea sfântului Mir.

— În atențiunea fraților preoți. —

După multe încercări mi-a succedat să găsească un model deosebit de potrivit și practic pentru conservarea sf. Mir, precum și a oleului catehumenilor.

Văsuțele acestea sunt de sticlă, se pot deci curăți bine și cu înlesnire, iar sticlăța întreagă este îmbrăcată apoi în metal, ceea ce o scutește de a se sparge ușor. Astuparea sticlelor se face cu două dopuri, dintre cari cel din afară se înșirofează.

Invalișul de metal este din trei calități: argint de probă, veritabil, argint de China (metal argințit) și metal nichelat. În invalișul acesta sunt gravate apoi — spre ușoară deslășuire — câte două litere (S. M. = sfântul Mir, și O. C. = oleul catehumenilor.) Pentru sfântul Mir am combinat apoi și vase mai mari, potrivite pentru mirul delă oficiile protopopești.

Preaveneratul ordinariat arhiepiscopesc, prin circulara sa IX din 1912 a și binevoit a le recomanda și prescrie pe sama parohiilor din Arhidieceză. Am și făcut, la vremea sa, un anunț în „Unirea“, rugând pe frații preoți cari au lipsă de atari vase, să-mi scrie datailă câte vase și din care calitate dorește unul fie-care să se comande pe sama parohiei sale. Am și primit răspunsuri resp. comande foarte multe, așa cât am putut să procurez de odată atari vase în preț de aproape 4000 cor.

Vasele acestea în parte le-am distribuit direct, ori, pentru a cruța spesele postale, le-am trimis, după protopopiate, la adresa purtătorilor oficiilor protopopești. Prețul lor este: pentru cele de argint 27 cor, pentru cele argințite 12 cor. 50 fil., iar

## FOIȚA.

### Cuvânt de deschidere

a sinodului protopopesc de primăvară ținut în Ibașfalău la 28 Martie st. n. 1914.

(Continuare).

#### I. Să fim părinți credincioșilor noștri.

Când predica odată s. Pavel în fața arhierelui Anania, acesta a demândat celor ce stau acolo ca să-l bată pe s. Pavel peste gură. — Așa se spune în Faptele apostolilor c. 23 v. 1. — Atunci s. Pavel a zis către Anania: Bate-te-va Dumnezeu, părete albit. Și tu șezi judecându-mă după lege și în contra legii demânzi să mă bată. Iar cei ce stau înainte au zis: Dară pe arhierelul lui Dumnezeu blastemi? Iară Paul a zis: N'am știut că este arhierel, că scris este: „Pe mai marele poporului tău să nu-l grăești de rău“.

Le-am adus acestea iubiți frați, ca se înțelegem, că pentru a putea lucra mântuirea noastră, și a celor încredințați nouă, pentru a putea fi cuiva părinți, trebuie să știm să fim cuiva fii. — Căci dacă noi avem pretensiunea de a fi iubiți și onorați ca părinți de fii ce-i păstorim, îndoită datorință avem a le da lor pildă, prin manifestarea

iubirii și reverinții noastre față de părinții noștri, cari sunt arhierii. Cum va cinsti poporul pe preot — dacă preotul nu-i harnic să-și cinstească arhierelul său. — Și dacă s. Pavel are părere de rău că neștiind că Anania e arhierel — l-a vătămat — ne putem face idee cu câtă obediență, venerațiune și ascultare datorim noi adevăraților arhierii, către cari expres a zis Domnul Hristos: Cel ce vă ascultă pe voi pe mine mă ascultă.

Vai de fiul care are un suflet așa de stricat, încât nu e capabil a cinsti și iubi pe tatăl său, și vai de capul nostru dacă am ajunge a nu cinsti de ajuns pe arhierii noștri — subsăpându-ne și nouă înșine autoritatea prin aceasta, căci de aici ar începe și necinstirea noastră din partea credincioșilor noștri.

Să le fim deci părinți buni credincioșilor noștri. Nici odată gura noastră spre blăstăm să nu se deschidă, iar mâinile noastre să nu se ridice decât spre a binecuvânta. Noi n'avem băț cu care se avem dreptul a bate oile la olaltă când se risipesc, ci numai glas, să le strigăm pe nume. Bățul îl poartă arhierii și aceea cărjă arhierescă ne poate ajunge și pe noi ca să ne adune în ocol — când ne-am prea depărtat. S. Pavel zice că: rodul spiritului este iubirea, pacea, bucuria, îndelungă-răbdarea, bunătaea, binefacerea, credința, blândetele, înfrânarea poftelor.

Să ne punem în gând că toate acestea calități scumpe și mari ni le vom însuși, și vă asigur, că turma noastră nu se va risipi, ci noi fi vom fi ei păstori venerați și iubiți.

Numai să nu fim măreți inderșert, unul pe altul întăritând unul altuia pizmuind. — Iar „dacă va cădea vre-un om în ceva sminteală,“ ne strigă s. Pavel „Noi cei spirituali se îndreptăm pe unul ca acela cu spiritul blândetelor — grijindu-ne ca să nu cădem și noi în ispită.“

De ispită să ne ferim, căci ea poate fi mare, — dar' nu mai mare „fără numai omenească. Iară credincios este Dumnezeu care nu vă va lăsa pe voi să vă ispiți mai mult decât puteți, — ci împreună cu ispită, va face și plinirea, ca se o puteți purta.“ S. Pavel c. Corinteni I. c. 10. v. 12.

Vom fi ispiți deci și noi de averea lumii, de frumșea ei, de mărirea ei — de pofta de mâncare și beutură și de alte patimi, căci și noi suntem oameni — și de ispită n'a scăpat nici Hristos — dar aceasta ispită se poate învinge prin grația care ni s'a dat nouă prin punerea mânilor, numai se conlucrăm cu aceasta grație.

Dacă am cădea în un riu, a cărui curent puternic ne-ar trage spre o parte periculoasă unde ne putem înneca, oare n'am lucra în contra curentului ca se ne mântuim vieața? Așa trebuie se luptăm și în contra ispitelor, căci aici primejdia e mai mare,

pentru cele de nickel 9 cor. 90 fil. Acei frați preoți deci, cari mi s'au adresat pentru atari vase și, până acuma încă nu le-au primit direct la mine, să facă întrebare după ele la oficiul protopopesc concernent. Ce privește plata, iarăși din motive de cruțare, nu am voit să o încasez prin rambursare; îi rog însă pe toți ca acuma, când a adus Dumnezeu și congrua semestrului, să-mi trimită banii cât mai iute, ca să me pot scoate și eu din obligamentul ce-l am pentru aceste vase.

Și după ce acum zilnic mi-se adresează cereri nouă pentru atari vase, de la frați, cari le-au văzut poate pe la alții, și după ce la mine nu mai am nici un vas de acestea — toate mi s'au trecut — de aceea mă gândesc la o comandă nouă și în acest scop, rog pe frații, cari reflectează la atari vase — preoți ori protopopi — până câtră sfârșitul acestei luni, să-mi scrie, indicând ce anume vase doresc: mici ori mari, pentru sf. Mir ori și pentru oleul catehumenilor, și, în urmă, din care calitate: din cele mai ieftine, din cele mai scumpe ori din cele numai argințite? În Iunie aș face apoi comanda și cred că pe toamnă vasele s'ar putea distribui la destinația lor.

Aceste șire servesc și ca răspuns celor ce mi s'au adresat, în timpul din urmă, în chestiunea acestor vase.

Cât pentru preoții din diecezele sufragane, am avut și de acolo mai multe comande, cărora am satisfăcut. De altfel, în chestiunea acestor vase me voiu adresa, când voiu avea ceva mai mult răgaz, și Preavenatelor Ordinariate diecezane.

Blaj, 8 Maiu 1914.

**Dr. Victor Macaveiu**  
profesor de teologie, etc.

## Impărțirea circumscripțiilor electorale.

### Comitatul Cluj.

Are 4 cercuri electorale.

1. *Bánffyhungad* cu sediul în Bánffyhungad, Alkőföld, Bánffydongó, Bánffyhungad, Bedecs, Bocs, Börvény, Csucs, Deréte, Egerbegy, Erdőfalva, Farnas, Felsőföld, Felsőgyerőmonostor, Felsőszamos, Gesztrágy, Gyalu, Gyerőfalva, Gyerőföld, Gyerővásárhely, Havasnyagyfalva, Havasrekettye, Havasrogoz, Hideghavas, Hidegszamos, Hódosfalva, Incesel, Isztolna, Jákótelke, Jósikafalva, Kalotabikal, Kalotabökény, Kalotadános, Kalotánadas, Kalotaszentkirály, Kalotaujfalu, Ketesd, Kiskalota, Kissebes, Kolozstótfalu, Körösfő, Középföld, Magyarbikal, Magyarfenes, Magyargyerőmonostor, Magyarkapus, Magyarkiskapus, Magyarlóna, Magyarókerke, Magyarvalkó, Malomszeg, Marótlaka, Melegsamos, Meregnyó, Nagykalota, Nagysebes, Nyárszó, Sárvasár, Sebesvár, Szamosló, Szászfenes, Székelyjő, Sztána, Tarányos, Viság, Zentelke, Zsobok (66 comune).

2. *Hidalmás*. Sediul în Hidalmás, Adalin, Almácdál, Almásköbölös, Almásnyires, Almászentmária, Almászentmihály, Almástamási, Argyás, Báboe, Bábon, Bányika, Berce, Bodonkut, Bogártelke, Borsaujfalu, Cold, Dank, Diós, Drág, Egeres, Fejérd, Forgácskut, Hidalmás, Hosszsumacska, Inaktelke, Jegenye, Kajántó, Kendermál, Kisbács, Kiséküllő, Kiskökényes, Kispetri, Kolozskovácsi, Középlak, Lapupatak, Magyarfodorháza, Magyargorbó, Magyarmacskás, Magyaránadas, Magyarsárd, Magyarszentpál, Magyarvista, Magyarzsombor, Mákófalva, Méra, Milvány, Nádasberend, Nádasdaróc, Nádasgöröd, Nádaspapfalva, Nádaszentmihály, Nagyesküllő, Nagypetri, Nyerce, Ördögkeresztur, Puszt-

topa, Solyomkő, Szentmártonmacskás, Szomordok, Szucság, Topaszentkirály, Tóttelke, Türe, Ugróc, Váralmás, Vásártelke, Zutor (68 comune).

3. *Kolozs*. Sediul în Kolozs, Ajton, Alsózsuk, Apahida, Aranykut, Bádok, Béré, Berkenyes, Bonchida, Botháza, Csomafája, Dezmer, Erdőtelek, Felsőzsuk, Györgyfalva, Gyulatelke, Kide, Kisbogács, Kolozs r. t. v., Kolozsborsa, Kolozsbós, Kolozsgyula, Kolozskara, Kolozskorpád, Kolozspata, Köteland, Légen, Magyarfráta, Magyarakályán, Magyarpalatka, Magyarpete, Magyarszovát, Marokháza, Mezőgyéres, Mezőkeszű, Mezőőr, Mezőszava, Mezőszopor, Mocs, Nemeszsuk, Omboztelek, Rőd, Szamosfalva, Szamoszentmiklós, Tótháza, Vajdakamarás, Valaszut, Visa. (47 comune).

4. *Teke*. Sediul în Teke. Báld, Batos, Budatelke, Budurló, Csehtelke, Dedrad, Dadrádszéplak, Faragó, Füzkut, Gyeke, Katona, Kiscég, Kisfülpös, Kissámás, Kolozsnagyida, Komlód, Kozmatelke, Lompért, Ludvég, Mezőakna, Mezőbanyica, Mezőbarátfalva, Meződomb, Mezőerked, Mezőharasztos, Mezőkecsed, Mezőkirályfalva, Mezőkköbölkut, Mezőörmenyes, Mezősolymos, Mezőszentandrás, Mezőszentmihály, Mezőszilvás, Mezőszokol, Mezőszombatelke, Mezőujlak, Mezőviszolya, Nagycég, Nagygyulas, Nagysármás, Novoly, Oroszfája, Paszmos, Pusztakamarás, Sepér, Szászpétek, Tancs, Teke, Tekeujfalu, Tuson, Uzdiszentgyörgy, Uzdiszentpéter, Vajola. (53 comune).

(Va urma).

## Corespondențe.

### Sinodul de primăvară al districtului protop. Sibiu.

Sinodul districtului protop. al Sibiului s'a ținut în 9 Aprilie a. c. în localul școlii gr.-cat. din Sibiu, la care au luat parte, sub conducerea Preaonoratului protopop districtual N. Togan, 19 preoți ai districtului.

La orele 8 dimineața, după invocarea Spiritului sf., protopopul deschide Sinodul prin o frumoasă și binepotrivită vorbire, în care schițează datorințele preotului român, îndeamnă preoțimea districtuală la o mai intensivă lucrare în toate direcțiile dezvoltării neamului nostru, potrivit stărilor schimbate și a recerințelor timpului de azi. Își exprimă datorința de a inaugura pe întreg teritoriul districtului o acțiune lămurită și precizată a preoțimei în scopul luminării, ridicării și deșteptării poporului nostru nu numai pe terenul religios și moral, ci și pe cel cultural și economic și pentru-ca aceasta lucrare se fie uniformă și corespunderătoare cerințelor locale, cere ca Sinodul să exmită o comisiune constătoare din 3 preoți, care se elaboreze și să prezente în Sinodul de toamnă un plan de acțiune al preoților districtuali în scopul mai sus amintit, în care comisiune se aleg mai târziu preoții D. Deac din Călvasăr, I. Agărbiceanu din Orlat și I. Vlad din Casolț.

După-ce preotul incredințat cu ținerea disertațiunii obicinuite nu s'a prezentat la Sinod, șeful district., de-oparte ca să completeze acest gol al programei mai înainte statorite, de altă parte ca se împărțasească pe cei de față de binefacerile unei reculegeri

deoarece cu înecarea noastră tragem în nefericire și la moarte sute și poate mii de suflete, cari văzând pe părintele lor că nu lucră contra patimilor, nu luptă nici ei, și mor... și-i omorăm cu noi deodată prin pildele noastre celea rele.

„Preoția se împlineste pe pământ dar se numără între tagmele cerești“, zice s. Chrisostom. (II. și III. Despre preoție): iar Gelaz Cyzicen († 476 la tâlcul can. II.) spune: „Clerul trebuie să fie chipul și icoana celor cerești“.

Ce chip ceresc va fi preotul beat? sau mănios, care injură celea sfinte?... Dar mă cutremur gândindu-mă... — îmi vine să-mi acoper obrazul cu mâinile și se... tac.

Căci: S. Ironim ne strigă el: „Peste măsură strică bisericii o preoțime care suferă de scăderi ce lipsesc laicilor“.

Din celea expuse rezultă — că: Dacă voim să fim „părinți“ adevărați — așa cum ne și zic nouă credincioșii atunci trebuie să fim sfinți.

Și lucrul acesta nu e tocmai așa de greu, precum s'ar părea. Ne trebuie numai voință tare de a rezista ispitelor, iubirea față de omenimea răscumpărată prin Isus Hristos și abnegațiune. Aceste virtuți ajutate de rugăciune continuă, purifică sufletul îl despoaie de patimile lumești și îl dă ceriului.

O Doamne dă-ne dar ca se putem fi părinți buni a poporului nostru. Dă-i și lui minte Doamne, se înțeleagă că noi nu voim

să-l tundem cum zic dușmanii noștri — ci să-l hrănim și conducem la pășune verde și nutritoare de suflet.

Iar dacă ei credincioșii aduc jertfe materiale pentru susținerea noastră, se nu-și uite că sfântul Pavel care ne-a muștrat pe noi preoții și ne instruat și câtră credincioși s'a adresat cu cuvintele: Dacă am sămănat noi voană cele spirituale, au mare lucru este, de vom săcera noi voană cele temporale. Corinteni 9. 11, iar sf. Scriptură le strigă: „Vrednic este lucrătorul de plata sa“. Luca 10. 7.

Și se nu uite poporul încă un lucru și anume: Că până-când el își va iubi și respecta și ajută pe preoții sei, fi va avea de scut și ajutor în toate lipsele; iar când vor înceta a o face aceasta, atunci cei sfinți cei buni, cei îndelung răbdători — o parte mulți puținii câți vor fi, se vor separa de ceea cealți și vor ținea încă, cu acest popor între toate împrejurările, chiar huiduiți fiind; însă mulți apoi durere... se vor deslipi de popor și îl vor lăsa pradă;... și atunci de atunci ar începe perirea... știți că la ruteni.

De aceea se ne pregătim... „se stăm bine se stăm cu frică“, ca toți se rămânem pe partea celor buni, căci altcum noi suntem de două-ori trădători — nu ca preoții altor neamuri. Noi tradăm neamul și tradăm și pe Hristos.

De aceea vă zic: „se stăm bine!!!“

(Va urma).

sufletești, ține o bineintocmită exhortație despre credință, despre credința viie și lucrătoare, temeiul a ori-ce lucrare de mântuire, indispensabilă mai ales preotului expus atâtor porniri ispititoare și seducătoare.

Se dă apoi raportul îndatinat despre viața bisericească-școlară a districtului dela ultimul Sinod de primăvară, din care țin să amintesc următoarele date:

Numărul sufletelor în district 18698, cu 1578 mai puțin ca în anul trecut; scăderea aceasta își află explicație în faptul, că parohia Racovița a fost scoasă din acest district și alăturată la districtul protopopesc al Arpașului-de-jos.

Cazuri de nașteri: 660 (feciori 317, fete 343).

Cazuri de căsătorii: încheiate în biserica noastră 96, mestecate și încheiate în biserici străine 48, încheiate numai înaintea matriculanților civili 6.

Cazuri de moarte: 443, (de sex bărb. 227, de sex fem. 216).

Treceri la biserica noastră: 16, dela biserica noastră 8.

Numărul pruncilor de școală: 2623 (feciori 1332, fete 1291), din aceștia au cercetat școala 2086, (feciori 1079, fete 1007); n'au cercetat școala 537, adică 25.7%.

S'a pertractat apoi chestia catehizării tinerimei adulte și s'a accentuat din partea mai multor preoți, că din lipsa de putere a bisericii de a constrânge tinerimea să participe regulat la orele de catehizare, pe lângă repețite stăruințe și încercări, nu s'a putut ajunge aproape la nici un rezultat. La propunerea preotului I. Agârbiceanu Sinodul decide, să fie rugat Preaonoratul Ordinariat arhiepiscopesc ca să dispună elaborarea unui statut uniform, obligator pentru întreaga arhidieceză, pe baza căruia să se poată înființa societăți pentru tinerimea adultă, în cadrul acestor societăți să se cuprindă în locul prim și catehizarea tinerimei. Statutele aceste, cari să fie aprobate și de ministrul de rezort al țării, se statorească și dispoziții exercitive, prin cari în cas de lipsă tinerimea să poată fi constrinsă a participa regulat la catehizare.

Preotul I. Vlad din Cașolț prezentă un amănunțit raport asupra Apelului lansat de Liga de temperanță a clericilor gr-cat. din Blaj, în care ținând seamă de împrejurările locale și de abuzurile cu alcoolul, ce se practică în districtul Sibiului, face propuneri concrete, că ce măsuri sunt a se lua pentru stîrpirea acestor datini și abuzuri. Pe baza acestor propuneri Sinodul hotărăște următoarele:

1. Pe unde e uz, să se delătore pe viitor cu totul rachiul ce se dă de pomană peste sicriul mortului la ușa bisericii sau a cimiterului; tot asemenea și dela pomenile puse acasă ori la biserică. Credincioșii să fie făcuți atenți la aceasta opreliște, și dacă nu s'ar supune, să li-se denege slujba preotească.

2. Atât preoților, cât și personalului ajutător, se interzice de a gusta ori ce beutură alcoolică la sfeștăni, maslu, ori la alte funcțiuni sacre.

3. Preoții să facă atenți pe credincioși înainte, că în ajunul Botezului Domnului să nu pună pe masă nici un fel de beutură alcoolică, căci nu vor fi gustate de slujitorii bisericii.

4. Să se țină serbarea școlară împotriva alcoolului în fiecare școală conf. gr. cat., iar preotul în prima linie să se nuziască a vorbi la inima copiilor, cu care prilej se poate dimita până acolo, ca storcând promisiunea copiilor că vor fi abștinenți, să dea mâna cu unul fiecare, lucru neînsămnat, dar care asupra copiilor are efect.

5. La combaterea alcoolismului față de adulți sinodul găsește ducătoare la scop, și în urmăre impune măsurile următoare:

a) unde e cu putință, să se ridice, respective deschidă sale de convenire, unde apoi lungimea sărilor de iarnă să se scurteze prin lectură, discuții ori chiar povești bineînțele sub controlă;

b) să se formeze societăți de temperanță ori de abștinență, și pe banii comunei să se procure foi și cărți;

c) să se formeze coruri, sau unde e cu putință orchestre, societăți pentru tineret, cari să dea concerte, piese pop. de teatru, declamări ș. a. prin cari se distrag credincioșii, și se edifică sufletește;

d) unde e cu putință, să se procure schiopticoane pentru prelegeri potrivite la luminarea poporului și combaterea alcoolismului;

e) ca pildă edificatoare pentru popor să lipsească beuturile alcoolice dela adunările învățătorești, ce se țin la sate, dela examenele împreunate cu festivități mai mari, dela conferințele „Asociațiunii“ și dela alte întruniri cu caracter educator.

6. Supraveghiarea aplicării măsurilor de mai sus se încredințează șefului tractual, pedepsând cu amendă în bani în favorul fondului școlar tractual „Ioan V. Rusu“ pe cei ce nu vor observa cu rigoare pp. 1—4, și tot astfel pe cei ce din p. 5. nu se vor folosi măcar de o dispoziție în comunele lor.

După statorirea taxelor pe a. 1914 pentru fondul exactoratului arhidiecezan și fondul preoților deficienți, sa raportat despre starea celor 2 fonduri tractuale, și s'a constatat că fondul școlastic tractual „I. V. Rusu“ dispune de un capital de 5125 56 cor. (creștere 310 68 cor.), iar fondul bibliotecii tractuale de un capital de 1602 23 cor. (creștere 50 12 cor.). Sinodul aduce mulțumită protocolară șefului district. pentru administrarea corectă și îngrijită a acestor fonduri.

Înainte de a se trece la ultimul punct al ordinii de zi, mărturisirea preoților, părintele I. Agârbiceanu din Orlat în frumoase cuvinte felicită pe șeful district. pentru înalta și rara distincție din partea Măiestății Sale Augustului Domnitor, decorat fiind în toamna anului trecut cu crucea de cavaler al ordului Francisc Iosif, drept răsplată pentru meritele câștigate în slujba conștiințioasă de păstor sufletesc al feciorilor români, cari și-au făcut serviciul militar în Sibiu. Dl protopop răspunde mulțumind fraților pentru felicitarea, ce-i fac, și roagă să o conzidere ca răsplata datorinței împlinite, și li îndeamnă ca fieștecă să fie cu zel și dragoste la slujba pentru care e pus, căci răsplata muncii cinștite și desinteresate se dă tuturor, cari se fac vrednici de ea; invită apoi pe cei de față să treacă la sf. Biserică pentru a se mărturisi, și între urările de bine a preoților încheie sinodul.

Correspondentul.

## Un învățător de model.

Nu departe de Blaj, este comuna românească Alecuș, în care devenind vacant postul de învățător a fost ales și întărit de Prea veneratul Consistor Metropolitan un învățător suplent Dl Leonte Opreșiu teol. absolvent de Blaj. Insuflețirea D-sale poate servi de pildă tuturor aceluora cari cu dragoste creștinească vreau să se intereseze mai de aproape de soartea poporului nostru.

Dl Opreșiu a funcționat în Alecuș ca învățător suplent 4 luni și jumătate — după care timp a fost ridicat din post de autoritățile civile pe motivul e teolog și nu învățător. În acest interval scurt a făcut atâta cât eu nu pot spune.

Poporul din Alecuș atât de sărguincios de altcum nu mult interes a arătat cărții românești; și o parte mai suferă și de patima beuturi, care e și aici ca aproape în toate comunele noastre românești.

Dl Opreșiu amândouă aceste rele le-a vindecat aproape radical prin conversarea d-sale intimă cu poporul, prin diferite prelegeri. Încrederea poporului a devenit din ce în ce tot mai mare față de dl învățător, convingându-să și el pe deplin de povețele și sfaturile mărețe izvorite din adevărata iubire creștinească. Mergea de multe ori din casă în casă pentru a controla pe băieții de școală și prin aceasta li se da totodată ocaziune de a intra în vorbă și cu părinții și fiecăruia fără deosebire de bogat ori sărac li lasă câte un sfat, câte o vorbă bună, care lucru țăranului nostru îi cauzează bucurie nespus de mare; iar băieții îl ascultau până în cele mai mici amănunte. Nu și-a uitat dl Opreșiu nici de tinerimea adultă și poate chiar că aceasta s'a ocupat mai mult. La înștruat în cântări bisericești, i-a înștruat în cetit și scris și mai apoi le-a dat cărțile de cetit potrivite anume pentru ei și în forma aceasta interesul a crescut din ce în ce tot mai mult așa încât dl Opreșiu a fost oare-cum necesitat să se gândească mai de aproape la formarea unei biblioteci populare. Spre scopul acesta în conștelegere cu preotul local a aflat de bine a da cu tinerimea din loc o producțiune teatrală care s'a ținut în 21 Aprilie n. 1914 (a treia zi de sf. Paști) cu un program bogat și bine ales. Succesul acestei producțiuni atât moralmente cât și materialmente a fost foarte îndestulitor și se poate numi cununa străduințelor d-sale din timpul cât l'a petrecut aici. Programa a avut cinci puncte dintre cari mai înșemnat a fost „În sat la Tânguești“ comedie într'un act de V. Oniș, foarte înștructive. Poporul cu ocaziunea aceasta a arătat un interes deosebit, fiind de față într'un număr considerabil și la proba de peste zi și seara. După producțiune a urmat dans. Nu pot să trec cu vederea un lucru. E regulă generală că atunci când se întâmplă câte un fapt de acesta și nu se ține în hotel sau în alt local public unde se servește beutură, comitetul face rând de un birtăș și acela are să se îngrijească de beuturi bune. Cu ocaziunea aceasta însă în Alecuș s'a făcut un paș înainte cam cutezat, dar a succes spre mulțumirea tuturor. Nu s'a adus nici un birtăș și cu toate aceste petrecerea a fost tare veselă și toți s'au depărtat cât se poate de îndestuliți, ducând unul fiecare cu sine amintirea câtorva clipe frumoase ce le-au petrecut în acest loc.



Din venitul curat al acestei producții s'a abonat pentru tinerime „Poporul Român” și „Libertatea” s'au cumpărat mai multe cărțile vre-o 40—50 potrivite și alese anume pentru popor, a mai donat dl. Oprișiu vre-o 20—30 s'a scris și la Asociațiune, punându-se bază la o modestă bibliotecă populară, care însă avem nădejdi întemeiate că se va îmbogăți tot mai mult.

Ce privește chestia alcoolului, a lucrat și în direcția aceasta și a ajuns la rezultate frumoase. Le spunea azi, le spunea mâine, le ținea prelegeri în cari arăta urmările și nefericirile multe și mari cari urmează pentru toți aceia cari să fac robi a acestei patimi. Rând pe rând s'au deschis ochii țăranilor așa încât mai cu seamă acum în sărbătorile Sfințelor Paști era raritate să vezi pe vreunul în crismă, toți să învăteau în jurul școlii precum să învăț copiii în jurul unei mame iubitoare.

Numele Domnului Oprișiu va rămânea totdeauna adânc săpat în sufletele acolora, cari cu lacrimi în ochi au fost siliți să vadă depărtarea D-sale din mijlocul unei activități atât de frumoasă.

E. C.

## Reviste.

**Războiul din Mexico** decurge mereu. După o știre mai nouă în portul New-Orleans a sosit o nae cu 632 de americani refugiați din Mexico. Când naia a debarcat la port, refugiații au protestat împotriva Statelor-Unite, din motivul că n'au fost ajutamați pe vremea când erau în Mexico. Acești refugiați au ținut în port și meetinguri, în cari au hotărât că se vor desface de Uniune. »Jos cu Wilson, să piară Bryan» au fost rezultatul meetingurilor, căci iau lăsat pradă prin Mexico. Ajunși în Tampico acești bandiți au dat năvală asupra casei bocotanului Gourd pe care l'au prins și împreună cu două fete ale lui l'au și omorât între cele mai înfiorătoare chinuri.

Presă americană atacă procedura lui Wilson, din motivul că n'a dat ajutor cetățenilor americani din Mexico și pretinde totodată ca împotriva Mexicului să înceapă războiul fără amânare.

În Mexico locuitorii s'au răscolit în contra lui Huerta. La ei s'a alăturat și miliția și pe strada Mexico-City sau întâmplat omoruri sângeroase.

**Din Albania.** Aici turburările se continuă zi de zi tot mai înverșunat. Lângă Argiro-Castro a fost o ciocnire sângeroasă între albanezi și cei din Epir. Au căzut mulți, vre-o șeptezeci de răniți din Epir sunt în spital la Argiro-Castro, între ei și căpitanul grec Bartis. Albanezii au provocat ostirea de pază să se predee. Aceasta însă nu a voit. Se crede că mai bucuroși va aprinde orașul.

După o știre din Durazzo, cei din Epir au prins în Hormova două sute de mohamedani și ducându-i în Codra, o comună învecinată i-au restignit în biserica de acolo. Pe urmă au aprins templul. Jandarmii albanezi au descoperit acest fapt și au aflat cadavrele arse ale celor nefericiți. Imprejurarea a produs pretutindeni cele mai mari nemulțumiri și agitații.

De prezent amenință primejdia, că cei din Epir vor ataca orașul Corița, căci jendarmăria albaneză a fost silită să se retragă de aici. Guvernul albanez încă a luat toate mijloacele de apărare. Trupelor din Tirana le-a dat ordin ca fără amânare să plece în Corița. Aceste trupe fac cam 10.000 oameni.

## Diverse.

**Din diecesa Lugojului.** Programul vizitațiunei canonice episcopesci în Decanatul Hațegului. Marți în 5 Maiu n. la 3:44 ore p. m. sosire la Zaicani de cătră Caransebeș. La 4 ore p. m. Insărat, predică apoi vizitare canonică iar la 1/2 7 ore seara trecere în trăsuri la Grădiște.

Miercuri, 6 Maiu n. Amintirea sf. George la 1/2 9 ore a. m. Sf. Liturgie, predică, vizitare canonică, cercetarea credincioșilor. Prânz. La 3 ore p. m. Vecernie în Hobita-Grădiștei la 4 1/2, trecere la Brazova, acolo rugăciuni dela Litie, predică apoi reîntoarcere la Grădiște.

Joi, 7 Maiu n. la 8 ore dim. plecare în trăsuri la Pancinești, la 3/4 9 sf. Liturgie, predică, vizitarea canonică apoi trecere la Clopotiva, aici vecernie, predică, vizitare canonică și reîntoarcere la Grădiște.

Vineri, 8 Maiu n. la 7 ore dim. plecare la Densuș, la 8 ore sf. Liturgie, predică vizitare canonică, prânz, la 2 ore plecare la Pesteana, rugăciuni dela Litie, predică, vizitare canonică, la 4 1/2 ore plecare la Peștenița aici rugăciuni dela Litie, predică, vizitare canonică și reîntoarcere la Grădiște.

Sâmbătă, în 9 Maiu n. la 1/2 8 ore conferință cu preoții din districtul Ulpiei-Traiane, 1/2 9 plecare la Cârnești aci la 9 1/2 sf. Liturgie, predică, vizitare canonică, prânz, la 1/2 la 3 plecare la Păclișa, la 3 ore p. m. vecernie, predică, vizitare canonică, la 5 1/2 plecare la Totești, aici la 6 ore seara rugăciuni dela Litie, vizitare canonică, înopțare.

Duminecă, în 10 Maiu n. la 9 ore a. m. s. Liturgie, predică, prânz. La 3 ore p. m. plecare peste Hațeg la s. Mănăstire cu trăsura.

Din 10—27 Maiu vom fi la s. Mănăstire.

Miercuri, în 27 Maiu n. la 10 ore în Hațeg (neoficioasă), la 12:17 p. m. plecare din subcetate. La 4:30 p. m. sosire la Lupeni, la 5 ore p. m. vecernie, vizitare canonică.

Joi, în 28 Maiu n. la 9 ore a. m. s. liturgie și predică.

Vineri, în 29 Maiu n. la 7 ore a. m. plecare la Uricani, acolo s. liturgie, predică,

vizitare canonică, la 3 ore examen și seara reîntoarcere la Lupeni.

Sâmbătă, în 30 Maiu n. la 7 ore plecare cu trăsurile la Paroșeni, la 8 ore a. m. s. liturgie, predică, prânz, la 4:07 plecare cu trenul și 4:57 sosire în Petroșeni, la 5 1/2 ore vecernia apoi vizitare canonică.

Duminecă, în 31 Maiu n. la 9 ore a. m. s. liturgie și predică.

Luni, în 1 Iunie n. vizitarea filialelor.

Marți, în 2 Iunie la 7:46 dim. plecare și 9:37 sosire în Pui, aici s. liturgie, predică, p. m. Vecernie la Galați, înopțare în Pui.

Miercuri, în 3 Iunie n. (Const. și Elena) consacrarea bisericii din Galați, reîntoarcere la Pui, după prânz la 4 ore conferință cu preoții din districtul Jiului.

Joi, în 4 Iunie n. la 7:05 reîntoarcere spre casă.

**Conferența comitetului național.** Comitetul național român, întrunit la Dej în 6 Maiu a. c. a hotărât următoarele:

Comitetul la serbările ce le va aranja întru amintirea lui Simion Bărnuț, va lua parte în corpore, va delega cu aceasta ocazie un orator festiv în persoana dlui Dr. Iuliu Maniu. Serbările se vor organiza în Bocșaromână.

Se trimit adrese de mulțumită apărătorilor în procesul dela Sătmar; materialul procesului se va tipări în o broșură românească și ungurească. Dl. dr. Stefan C. Pop va interpela în Cameră pentru noile abuzuri săvârșite de episcopul de Hajdudorog.

Se vor ținea mai multe adunări populare și anume în 31 Maiu la Alba-Iulia, mai târziu la Cămpeni, Ludoșul de Murăș, Caransebeș și alte locuri.

În fine, în chestia divergenței ivite între d-nul Alexandru Vaida și contele Ștefan Tisza, comitetul declară că se identifică într-o toate cu declarația făcută de d-nii dr. Teoder Mihali și dr. Ștefan C. Pop.

**Examen medical obligator.** După o știre din New-York, medicul orașenesc de acolo, Dr. Goldwater a făcut propunere, căpitanului orașului, ca în tot anul, fiecare cetățean să se supună unei vizite medicale, prin ce viața locuitorilor din New-York s'ar lungi încă cu 3—5 ani. Oficiantii din oraș și alți subalterni erau și până acum obligați la vizita aceasta, de altcum foarte bună. Senatul orașenesc a primit propunerea drului Goldwater.

**Adunarea generală a însoțirii economice-comerciale „Plugarul”.** Duminecă în 3 Maiu și-a ținut „Plugarul”, a treia adunare generală în sala casinei române din loc. S'au prezentat 40 membrii, cari reprezentau 908 voturi, între membrii au fost și câțiva preoți și învățători din jur precum și 2 țărani din Spini. Adunarea a fost condusă de vice-prezidentul direcțiunii dr. Vasile Suciu, canonic. Din raportul direcțiunii ținem să remarcăm următoarele: Plugarul pe lângă toată criza economică și finanțiară s'a afirmat cu cinste în piața Blajului, oferind țăranului român și publicului din Blaj articoli de prima necesitate, cari până aci erau exclusiv în mâni străine; Plugarul a echilibrat și hotărât prețurile la cereale, lemne de foc, lemne de construcție pentru Blaj și jur.

Bilanțul prezentat să închee cu un venit curat de cor. 2429:86 din care 5% adică cor. 2201:08 să împart membrilor;

60% adecă cor. 137.27 trec la fondul de rezervă; iar 40% adecă cor. 91.51 la fondul cultural și filantropic. — Suma părțășilor deplin vărsate face 44.335.80; — circulațiunea totală 1461.546.92.

Direcțiunea s'a completat în chipul următor: Dr. Vasile Suci, canonic, Iuniu Brut Hodoșiu, director la banca „Patria”; Dr. Danil Szabo, avocat, Vasile Smigelschi, preot, Sâncel, Dr. Victor Macaveiu, prof. și rectorul Internatului de băieți.

Interesul viu, ce s'a arătat față de mersul însoțirii „Plugarul”, la adunarea aceasta, precum și raportul temeinic, care reoglindează pe deplin viața acestei instituțiuni de mare folos, ne face să legăm de viitorul ei cele mai frumoase nădejdi.

**Noul arhiepiscop de Caloccea.** Monitorul oficial din Dumineca trecută, publică denumirea noului arhiepiscop de Caloccea. Noul arhiepiscop e Várady L. Árpád, fost mai înainte episcop în Győr. — Arhiepiscopul e în vârstă de 49 ani.

**Dreptul de alegător.** În n-rul de azi al foii noastre am terminat seria articolelor referitori la îndreptățirea de a alege de-a fi ales și decursul alegerilor de deputați dietali. Atragem încă odată atențiunea celor interesați și cu deosebire al d-lor preoți și învățători. Toate cele comunicate de noi în nucleu se găsesc mai pe larg — repetăm încă odată — în cartea d-lui Teodor V. Păcățan, intitulată „Legea electorală, art. de lege XIV. din 1913”. Prețul acestei broșuri e o coroană și se capătă la Tipografia arhiepiscopala din Sibiu.

**O petiție a maghiarilor din Lugoj.** Ziarul unguresc „Budapesti Hirlap” a primit o petiție a maghiarilor Lugoieni, în care aceștia cer, ca la noul institut pedagogic românesc de fete să se propună și ungurește, ca și învățătorii maghiari din comitatul Caraș-Severin să-și poată evalifica fetele lor acolo. Mai ales, că zice plânsoarea, în ultimii doi ani nici unui învățător nu i-a succes ca să-și poată așeza fata în vre-un institut pedagogic maghiar din patrie.

**Inființarea unei tipografii cu litere cirilice,** din partea unui arhieru al bisericii autocefale din România. Știrea o dă revista „Selectiunea”, ce apare la Constanța, după ziarul oficios „L'Independance Roumaine”, cu adausul, că însuș ministrul român al Cultelor va inaugura aceasta tipografie, inființată de episcopul din R. Vâlcea P. S. S. Sofronie Vulpescu.

Că nu e vorba de o glumă, rezultă din protestul foarte hotărât al directorului „Selectiunii” Dr. A. Tălășescu, care consideră pe dreptul retipărirea cărților bisericești cu caractere cirilice ca pe un „atentat la ființa noastră națională ca pe o negațiune a rasei noastre latine, o renunțare la cultura națională și o pregătire pentru a fi mai ușor înghițită de Marea slavă”. — Peste 20 ani se va implini centenarul celor dintâi cărți bisericești românești tipărite (la 1835) cu caractere latine — nu în Rimnic-Vâlcea, ci aci în Blaj, scaunul vladicilor uniți.

**Advocat nou.** Dr. Iulian Andrei Domșa, avocat, aduce la cunoștință, că și-a deschis cancelarie advocațională în Zelau.

**Înaintări în armata comună.** Ni-se comunică: La statul major e împărțit: locotenentul Cornel Savu din reg. de inf. Nr. 5.

La rangul de vice-coloneli sunt înaintați maiorul Mihai Cioban din reg. de inf. Nr. 33 Arad, și Constantin Hadia din reg. de inf. 85 Maramurăș.

La rangul de maiori, căpitani auditori: Cornel Bárdosy și dr. Adrian Nedelcu.

La rangul de căpitani, locotenenții: Sabin Banciu reg. de inf. nr. 44 Budapesta, Ștefan Milea reg. de inf. nr. 85 Maramurăș, Amos Pop la școala superioară reală din M.-Weiskirchen, Mihai Stoica dela reg. de inf. nr. 33 Arad la reg. de inf. nr. 85 Maramurăș, Aurel Suci la reg. de inf. nr. 61 Cluj.

La rangul de locotenenți sublocotenenții: Ioan Valena la reg. de inf. nr. 43 Biserica-albă, Traian Mutiu profesor la școala militară reală superioară din Märisch Weiskirchen, Vasile Spătariu la reg. de inf. nr. 31 Sibiu, Simion Ilieșu la reg. de inf. nr. 64 Orăștie, George Borca dela reg. de artil. nr. 34 Brașov, Aurel Popescu dela reg. de artil. nr. 36 Sibiu.

La rangul de sublocotenenți, cadeții: Radul Nicoară dela reg. căilor ferate, Andrei Drencea dela reg. de inf. nr. 2 Brașov, Zeno Herbay dela reg. de inf. nr. 2 Brașov, Octavian Cuteanu dela reg. de inf. nr. 51 M. Oșorhei, Livius Radu, batalionul de vânători nr. 33 Tremhovia, Ovid Sorescu la reg. de inf. nr. 2 Brașov.

**Protectoratul Rusiei asupra ortodoxilor din Albania.** O știre din presa germană spune, că guvernul grec a cerut dela Rusia, ca aceasta să primească protectoratul asupra ortodoxilor din sudul Albaniei, ceea ce Rusia a și primit cu plăcere.

**Un nou regiment aviativ.** Cercurile militare se ocupă cu inființarea unui nou regiment aviativ a cărui companii vor fi subordonate diferitelor corpuri de armată. Ministrul de războiu ar fi recercat ofițerii mai tineri ca să intre în noul regiment.

**Pod nou peste Dunăre.** La Neoplanta (Ujvidék) se plănuieste clădirea unui nou pod peste Dunăre. La cheltuieli contribuie statul ungar cu o subvenție de 1 milion 250 mii coroane, iar Croația cu 300 mii cor. Clădirea podului se va începe încurând.

**Apel.** În 29 Aprilie a. c. în comuna curat românească Vajdahaza com. Szolnok-Doboka în decurs de 10 minute au căzut pradă focului 33 familii. Aceste familii toate sunt avizate la spriginul oamenilor cu inimă dăruitoare. Sumele colectate să se trimită pe numele curatoratului gr.-cat. Vajdahaza p. u. Hidalmás, care la timpul său se vor cvita pe calea ziaristică, — cu deosebire cerem sprijinul nostru, dela Institutele noastre de bani. Vajdahaza în 30 Aprilie 1914. Basiliu Colceriu, paroh gr.-cat. Vasiliu Coca, curator gr.-cat.

**Curs special de păpucari și cismarii în Sibiu.** La școala de specialitate a păpucarilor din Sibiu se va ținea un curs deosebit pentru păpucarii și cismarii, cari nu locuiesc în Sibiu. Cursul începe cu 13 Iuliu și se gata în 1 Aprilie. La sfârșitul cursului toți ceice l-au cercetat vor primi un certificat de curs. Atragem atenția măestrilor noștri asupra cursurilor acestora.

**Instalarea noului Metropolit în Zagrab.** Antoniu Bauer, coadjutorul decedatului Metropolit Posilovits, se va instala în prima zi de Rosalii. Deja se fac pregătiri mari. Vor participa la instalare mai toți episcopii croați și apiscopul din Laibach.

**Compețițele congruale.** Ministrul de culte și instrucție publică, la propunerea congresului catolic de congruă, pentru distribuția mai ușoară a sumelor a făcut următoarea modificare; sumele sub 50 fl. le șterge de tot, iar suma de peste 50 fl. o întregește la una coroană.

**China, țara politeței.** Redacția ziarului „Tsin-Pas”, ce apare în Peking, însoțește cu următoarea scrisoare toate manuscritele ce le respinge: „Preacinstite frate al soarelui și al lunii! Asemenea unor sclavi ne prosternem la picioarele tale! Vedem soarele înainte feții tale și implorăm grația de a putea grăi cu tine. Ți-am citit manuscrutul, pe care îl venerăm și suntem plini de admirație față de el! Jor pe mormintele antecesorilor mei, că ceva mai sublim nu am citit niciodată. Cu frică și cu entremur ți-l retrimis. Pentru că de mi-aș permite vreodată să dau la tipar aceasta comoară, sunt sigur, că prezidentul nostru (al Chinei!) mi-a trimite îndată porunca, ca nimic, nici o întâmplare să nu se mai tipărească în apropiere de opera ta. Experința mea literară mă îndreptățește să zic, că astfel de perle literare abia se creiază odată în zece mii de ani și așa produsul tău literar s'ar pierde prea de vreme pentru contemporani. De aceea ți-l retrimis. Rogu-te, să mă ierți. La picioarele tale mă prostern și vreau să rămân în veci robul robului tău. Subscris: redactorul șef.

Să fie oare pe lume oameni mai plini de politețe decât Chinezii?

**Aviz.** „Atragem atenția On. domni preoți asupra bogatului magazin de artă bisericască a lui Ladislau Gherman, Wien, Mariahilferstrasse 96, unde se află de vânzare cu prețuri moderate tot felul de ornate și vase sacre (potire, cruci, cădelnițe etc.).

(1) 6—10

**Înghetul din Maiu.** Înghetul din zilele trecute a stricat mult în toate părțile țării. Ministrul de agricultură a primit știri din deosebite centre, din cari locuitorii se plâng de pagubele cauzate de frig. — În Șelmec a stricat pometul, în Miskolc viile, în comitatul Bereg sămănăturile și viile în două nopți după olaltă, în Szabaka și jur pagubele se urcă la milioane. Asemeni știri triste au mai sosit din: Cegled, Remetevagyár (com, Ung.), Vințul de jos, din comitatul Clujului, al Sibiului. Pagube mari a cauzat în ținutul dincolo de Dunăre. În parte a fost scutit de înghet șesul cel mare și ținutul Ardealului.

**A apărut** numărul 2 din „Revista catolică” publicație trimestrială cu un bogat și variat cuprins. Se poate procura în București, str. Esculap 7 și costă pe un an 10 coroane.

**Zăpadă mare în Tirol.** De câteva zile în Tirol e iarnă în toată puterea cuvântului. Ninge într'una. Munții sunt acoperiți cu o pătură groasă de zăpadă. De cinci zile încoace sunt furtuni mari de zăpadă și ploaie amestecate cu grindină.

**Apel către întreaga Româniea.** Comuna bisericească gr.-cat. Săsar (comitatul Szolnok Doboka) a îndurat în ziua de 4 Mai st. n. a. c. o grea lovitură. Focul iscat în fânul tărânelui Ion Petrașiu a mistuit casa acestuia și alte clădiri de ale sale, de ale tatălui său și de ale preotului Ion Rebrean, cauzându-le mari pagube, dar mai mult ne-a implut sufletul de durere arderea totală a coperișului, a materialului de lemn din turnul bisericii gr.-cat., topirea clopotelor și arderea tinichei de pe turn. A fost o privescătoare zguduitoare să vezi îndoindu-se de flacări crucea de pe turn, care totuși n'a căzut spre a arăta privitorilor, că e mai presus decât focul ce s'a luat cu ea la luptă. Durere adâncă a cuprins sufletele bieților țărani din comună în aceste zile de luptă disperată pentru o bucăciță de pâine. Aceasta durere mă îndeamnă să iau condeiul în mână, să mă adresez către frații Români și să-i rog ca prin contribuiri și colecte să se îndure a alina după puțință rana dureroasă a bieților Români săraci. — Contribuirile și colectele mă rog să se trimită pe adresa preotului Ioan Rebreanu în Szászarma. Comitatul Szolnok Doboka, u. p. Középfalva.

Coldău în 5 Maiu 1914. Vasilie Alexă, subnotar cercual.

**Ce face superficialitatea?** Un avocat din capitală, primise un proces civil al unei văduve. În decursul procesului avocatul nu s'a provocat și la fasiunile noilor martori, ce s'au ivit mai târziu. Și urmarea a fost că procesul l'a pierdut. Văduva însă a dovedit, că pierderea procesului a obvenit din împrejurarea, că avocatul n'a numit pe martorii cei noi și nici fasiunile lor, cu cari putea dovedi adevărul. Văduva a înaintat recurs. Ajungând lucrul la Curie, aceasta a reînnoit procesul și în sentința adusă, a silit pe avocat se plătească el toate speșele de proces, pentru faptul, că a fost prea comod și n'a luat în socotință martorii și fasiunile ulterioare.

**Răscoala în Mekka.** Guvernul turcesc, nu demult, a trimis un nou guvernor în Mekka. Acesta disconsiderând drepturile vechi și tradiționale ale emirilor și locuitorilor arabi, a ajuns cu ei în ceartă. Aceștia s'au răscolit, pe noul guvernor l-au prins și l-au închis. Mișcarea e în legătură cu celelalte mișcări ale arabilor din Asia.

**Mulțămită publică.** Subscrisul în numele credincioșilor gr.-catolici din parohia Petrova aduc cea mai ferbinte mulțămită generosului binefăcător: Magnif. Domn Dr. George Bilașco, medic în Budapesta, născut în Petrova, care s'a îndurat a dona pe sama a bisericii din loc toate cărțile rituale prescrise și necesare la serviciile divine — compuse cu litere latine în preț de 300 coroane.

Totodată subscrisul în numele credincioșilor gr.-cat. din parohia Petrova și pe aceasta cale mulțumesc Spect. domn George Mihalca, proprietar-comerțiant român din loc pentru că s'a îndurat a ridica un amvon frumos în biserică parochială din Petrova pe speșele D-sale în suma de 250 coroane.

Bunul D-zeu la ambii donatori să-le răsplătească cu darul și ajutorul său acesteapte nobile creștinești. Dat Petrova la 2 Maiu 1914. Darius Vlad, parochul Petrovei.

**Necrolog.** † Văd. *Lucreția Macuțiu* măr. Cupșa, după lungi și grele suferințe, a repausat în anul 49 al etății și 14 al văduviei sale, în 2 Maiu a. c. în Guruzlăulmare.

În veci amintirea ei!

— † *Ioan Clintoc*, profesor dipl. preot penz. a repausat în 6 Maiu a. c. în etate, de 65 ani ai vieții, 40 ai căsătoriei și 40 ai preoției sale, fungând ca actuar în reședința epp. din Oradea, ca profesor zelos în Beiuș și ca preot conștientos în Chenéz (Erkenéz).

Rămășițele pământești ale blândului seu suflet se vor așeza în 8 Maiu Vineri, d. a la orele 3 în țimiterul din Oradea-Olosig, spre odihnă eternă.

*Odihnească în pace!*



## BIBLIOGRAFIE.

### A apărut:

**Povestea unui electron.** Electricitatea pe înțelesul tuturor. Un volum de 112 pagini cu 25 gravuri, patru tabele și coperta colorată, *pentru un leu.*

Trăim în veacul minunilor și cu toate acestea, multe dintre ele nu sunt încă bine cunoscute. În ultimul timp, descoperirile făcute în domeniul fizicii au ajuns să minuneze pe însuși învățații moderni și cu drept cuvânt. Căldura, lumina și electricitatea s'au dovedit că se datoresc uneia și aceleiași cauze.

Sunt puține scrieri însă în care să se vorbească în grai popular despre toate aceste descoperiri. Una din ele este „*Povestea unui electron*“ scrisă de cel mai de seamă popularizator al științei *Charles R. Gibson.*

D-nul V. Anestin a tradus această scriere în limba românească, adăugându-i gravuri, tabele și un capitol.

Ce e electronul? E însăși electricitatea, e o părțică negativă de electricitate și autorul a pus-o pe ea să povestească minunile pe care le face. Electronul povestește cum produce scânteia electrică, cum operează în telegraf, telefon, în telegrafia fără fir, cum servește la transportarea tramvaelor, cum transmite știri din astrele cele mai îndepărtate, cum se joacă în aparatele ce produc razele Roentgen, etc.

Povestea aceasta e clară, interesantă ca un adevărat roman, așa că va putea fi citită de elevi, de lucrători, de oricine doarește să dobândească noțiuni lămurite asupra naturii electricității.

E o carte foarte folositoare tuturor celor care vor să fie în curent cu descoperirile moderne, până și cu minunile radiului.

De vânzare la librăria oditoare *Alcalay & Co.* și la toate librăriile principale din țară.

În schimbul sumei de 1 leu, trimisă prin mandat postal sau mărci postale, librăria editoară expediază această carte, franco la ori ce adresă.

### Biblioteca „Unirii“.

1. *Ben Hur*, sau zilele lui Mesia de Levis Valace, 2 vol. 2-90
2. *M. Eminescu, Studiu critic* —90
3. *Câteva momente din începutul bisericii române*, de C. Auner —20
4. *Nume de familie la românii din Ungaria*, de Alesiu Viciu —12
5. *Din viața lui I. Micul*, de M. Străjan —16
6. *Albertina*, povestire de Dr. V. Bojor —30
7. *Ceștiuni din dreptul bis. unite p. I. II.* 3-40
8. *Cele două fețe ale lumii*, de Nicu —30
9. *Ziua deșteptării*, de Aurel Fodor —16

### Biblioteca din Blaj.

1. *Vestitorii credinții vol. I.* —24
2. *Impresii* —24
3. *Sfânta Casă din Loreto* —24
4. *Floricele din raiu* —24
5. *Calea spre fericire* —30

**Sigile** conform cercularului consistorial 1408/1914.

1. Sigil pentru școala primară . . . 3-20
  1. „ ” de repetiție . . . 3-20
  1. Perină pentru sigile . . . 1—
  1. Sticlă negreală . . . —28
  1. Șipet (cutia pentru sigile) . . . 3-20
- (Când se comandă șipetul numai e nevoie de perină).

Librăria seminarială, Blaj.

Pentru teatrele dela sate cea mai potrivită piesă e

### O vișoară,

piesă populară în 3 acte de *Oclavian Prie.* Umorul sănătos și motivele luate din viața noastră ardelenescă o fac una dintre cele mai atrăgătoare opere teatrale. S'a predat pretutindenea cu mare succes. Se află de vânzare la *Librăria seminarială din Blaj* (Balázsfalva) și costă 60 fil. plus 5 fil. porto.

Proprietar, editor: **Vasile Moldovan.**

Redactor responsabil: **Augustin Gruția.**



